

Domein-overstijgende samenwerking

Goede zorg voor kwetsbare ouderen

Domein-overstijgende samenwerking, onder die noemer gingen in Dongen, Hollandscheveld en Ede experimenten van start. Met als uitgangspunt: goede zorg voor kwetsbare ouderen. Zodat zij in hun vertrouwde omgeving kunnen blijven wonen.

TEKST: KARIN BURHENNE FOTO: APA FOTO

Kwetsbare burgers hebben soms uit meerdere domeinen (en financieringsstromen) ondersteuning nodig. Bijvoorbeeld vanuit de Wlz en Wmo. René van het Erve, themacoördinator Domeinoverstijgend Samenwerken vanuit Waardigheid en trots: “Bij domein-overstijgend samenwerken gaat het erom de verschillende wetten en werkvelden beter bespeelbaar te maken en financiers en uitvoerende partijen bij elkaar te brengen. Met steeds hetzelfde idee voor ogen: betere zorg en ondersteuning voor kwetsbaren die tussen wal en schip dreigen te vallen.” Bijkomend voordeel: domein-overstijgend werken kan leiden tot een forse besparing van de kosten, ontlasting van naasten en uitstel van opname in het verpleeghuis.

Community Care

Kostenbesparing, betere samenwerking, een grotere inzet van het informele netwerk en mantelzorgers die ontlast worden. Dat zijn de voordelen van de pilot Community Care Dongen (CCD), zegt Albert Vlemmix. Hij is bestuurder van Maria-Oord, de zorgorganisatie die op 1 mei 2018 met de gemeente Dongen en VGZ (zorgverzekeraar en zorgkantoor) van start ging met deze proef.

Vlemmix: “Community Care is een andere manier van het ondersteunen van ouder wordende mensen met geheugenproblemen en vaak ook lichamelijke klachten. Daarvoor zetten wij de leefcoach in. Die kan over de domeinen van Wmo, Zvw en Wlz alle zorg en ondersteuning regelen die mensen nodig hebben. Die doorzettingsmacht heeft de leefcoach dankzij onze samenwerking met de gemeente Dongen en VGZ. De leefcoach heeft tijd om met cliënten en hun mantelzorgers, naasten te praten over wat nodig is om langer thuis te kunnen blijven wonen. Dit geeft rust en veiligheid.”

‘Klanten moeten geen last hebben van schotten in de financiering’

Wat heeft het initiatief opgeleverd? “We zien dat mensen nu inderdaad langer thuis kunnen blijven wonen. De kosten voor thuiszorg en Wmo-voorzieningen nemen toe, maar opname in het verpleeghuis wordt gemiddeld met acht maanden uitgesteld. Zo bespaar je juist geld, gemiddeld bijna 40.000 euro per cliënt. Maar het is veel meer dan een verhaal over geld, het gaat over cultuur en gedrag. Je moet loslaten hoe het was en medewerkers anders naar cliënten laten kijken. Dat vergt training en kost veel tijd. Nu zien we de voordelen.”

Weinig professionals

Een ander experiment onder de noemer domein-overstijgende samenwerking speelt zich af in Hollandscheveld: sinds 2019 werken partijen samen in de (in)formele zorg en ondersteuning voor kwetsbare, thuiswonende mensen vanaf achttien jaar. Het gaat om zorgorganisatie NNCZ, de Dorpscoöperatie Hollandscheveld Verbindt,

de gemeente Hoogeveen, Zilveren Kruis (zorgkantoor en zorgverzekeraar) en collega-aanbieders in de regio. Roeli Mossel, medebestuurder van NNCZ: “We hebben hier één loket voor Wmo, Wlz en Zvw. Daar zitten *maatwerkers* (Drents voor ‘maatwerkers’, red.) die spreekuren houden. Samen met hulpvragers zoeken zij naar passende oplossingen, bij voorkeur met de inzet van vrijwilligers uit het dorp. We werken dus met zo min mogelijk professionals. De maatwerkers zijn hbo-verpleegkundigen en de dorpsregisseur die verantwoordelijk is voor het gemeentelijke gedeelte, is hoofd welzijn. Zorgprofessionals kunnen hulpvragers verwijzen, maar gelukkig weten steeds meer burgers het loket zelf te vinden. Daarbij gaan wij ervan uit dat iemand met een hulpvraag ook iets voor een ander kan betekenen. We zetten in op die wederkerigheid.”

Wat zijn de resultaten? Mossel: “Ik vind dat het langzaam gaat en heb gedacht: ik stop ermee. Daarom zou ik tegen andere bestuurders zeggen: een traject als dit vergt veel tijd. Maar houd vast aan die stip op de horizon en besef dat burgers meer kunnen dan je denkt. Inmiddels gebeuren er hele mooie dingen in Hollandscheveld; de wederkerigheid neemt toe. Daarnaast besparen we regelmatig kosten door te zoeken naar andere oplossingen, met de inzet van vrijwilligers. Hulpvragers vinden het eigenlijk vanzelfsprekend dat het nu zo gaat.”

Opname verpleeghuis uitgesteld

Het derde experiment binnen domein-overstijgende samenwerking voltrekt zich in Ede. Het ging begin 2018 van start. Zorgorganisatie Opella werkt samen met de gemeente Ede en Menzis (zorgverzekeraar en zorg-

kantoor). Tessa van der Valk, secretaris raad van bestuur van Opella: “Domein-overstijgend werken is nu de reguliere werkwijze van Opella.” Ze vervolgt: “Opella vindt al langer dat klanten geen last moeten hebben van schotten in de financiering van zorg. Dit experiment helpt daarbij. In Ede hebben we arrangeurs. Dat zijn wijkverpleegkundigen en casemanagers dementie die ook Wmo-middelen mogen indiceren. Dagbesteding bijvoorbeeld, of hulp bij het huishouden. Onze arrangeurs hebben geleerd om meer in gesprek te gaan met klanten en mantelzorgers. Ze kijken met klanten mee vooruit en helpen hen de regie te voeren.”

Welke balans kon worden opgemaakt na de pilot? “We zien dat mensen langer thuis kunnen blijven wonen. De kosten voor Wmo-voorzieningen zijn gestegen, maar die meerkosten vallen in het niet bij de besparingen die het experiment oplevert. Opname in het verpleeghuis wordt gemiddeld met acht maanden uitgesteld.”

Wetswijziging

Voor 2023 staat een wetswijziging gepland die het mogelijk moet maken een deel van het budget uit de Wlz in te zetten in de Wmo. Maar wacht niet tot 2023. Samenwerking tussen domeinen vraagt om een goede voorbereiding, waar u morgen al aan kunt gaan werken.

<<

Artikel in samenwerking met Vilans, kennispartner van De Eerstelijns

DOELMATIG

Significant heeft in opdracht van het ministerie van VWS de drie experimenten geëvalueerd.

Daaruit blijkt dat cliënten, naast en medewerkers de werkwijze als positief ervaren. Daarnaast draagt de werkwijze bij aan een grotere maatschappelijke doelmatigheid en effectiviteit. Uit veertig mini-businesscases komt naar voren dat domein-overstijgend samenwerken leidt tot meer doelmatige zorg, vanwege de besparingen in de Wlz. Zelfs na compensatie van meerkosten in de Wmo en Zvw. De experimenten over domein-overstijgende samenwerking zijn opgezet in het kader van het overheidsprogramma *Waardigheid en trots, Ruimte voor verpleeghuizen*, uitgevoerd door Vilans. 169 verpleeghuizen hebben gewerkt aan betere kwaliteit van zorg voor hun cliënten. Het programma liep van 2015 tot 2018.

Minister Hugo de Jonge heeft een brief over de stand van zaken met betrekking tot domein-overstijgend samenwerken samen met het onderzoeksrapport op 26 februari 2021 aangeboden aan de Tweede Kamer. U vindt de Kamerbrief, het evaluatieonderzoek en meer informatie over de drie experimenten op: <https://www.de-eerstelijns.nl/dossier/de-dossiers-bij-de-eerstelijns-4-2021/>.

Op 12 mei organiseerde Waardigheid en trots een online webinar over domein-overstijgend samenwerken. U kunt de webinar terugkijken en het kennisdossier lezen op: <https://www.de-eerstelijns.nl/dossier/de-dossiers-bij-de-eerstelijns-4-2021/>.